

KÜLTÜR TURİZMİ BAĞLAMINDA KONYA

Tugay ARAT*

Öz

Sanat, dil, tarih, din, mimari yapı, yaşam tarzı gibi unsurları içinde barındıran kültür turizmi, son yıllarda gelişme göstermektedir. Artık turistler deniz, kum ve güneşe dayalı turizminden ziyade farklı milletlere ait olan kültürel değerleri yerinde görüp, tanıma ve farkına varma konusunda kültür turizmine yönelmektedirler. Son yıllarda kültür faktörü, kişilerin önemli bir seyahat etme sebebi olarak görülmektedir. Kültür turizmi, turizmi on iki aya yayarak bulunduğu bölgeye yıl boyu ekonomik açıdan kazanç sağlamaktadır. Kültür turizmi geliştirilirse bölgede var olan kültürel değerlerin yaşatılması mümkün hale gelmektedir. Kültür turizminin gelişmesi, tarihi ve kültürel mirasın korunmasına da katkı sağlamaktadır. Bu çalışmada, kültür turizmi aktivitesine katılmış, yerel turistlerin Konya hakkındaki düşünceleri incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Turizm, Kültür Turizmi, Konya

KONYA IN THE CONTEXT OF CULTURE TOURISM

Abstract

Cultural tourism, which includes elements such as art, language, history, religion, architectural structure and lifestyle, has been developing in recent years. Ever after, tourists tend to culture tourism to realize, recognize and see on site cultural values belonging to different nations rather than the sea, sand and sun. In recent years, culture factor has been seen as an important reason to travel for people.

Culture tourism, differently from the sea - sand - sun trio, spreads tourism over twelve months and provides economic benefit to the region all year round. If cultural tourism develops, it becomes possible to maintain the cultural values that exist in the region. The development of culture tourism also contributes to the preservation of historical and cultural heritage. In this study, thoughts of local tourists about Konya who participated in culture tourism activity are examined.

* Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Bölümü, Konya/Türkiye.
tarat@selcuk.edu.tr
ORCID: 0000-0003-2380-280X
Makalenin Gönderilme Tarihi: 15 Temmuz 2017
Makalenin Kabul Tarihi: 28 Eylül 2017
Makalenin Yayınlanma Tarihi: 25 Ekim 2017

Keywords

Tourism, Cultural Tourism, Konya

GİRİŞ

Deniz, kum ve güneşe dayalı kitle turizmi hala önemini korumakla birlikte, alternatif turizm konusunda da günümüzde gelişmeler görülmektedir. Genel olarak turizm, gelir ve istihdam kaynağı olarak her ülkede giderek gelişmektedir. Gelişen alternatif turizm türleri içerisinde kültür turizmi en dikkat çeken turizm çeşididir (Gül ve Yılmaz, 2016: 44).

Çevreye olan duyarlılık, dünyanın hızla gelişmesiyle birlikte tüm toplumlar tarafından kabul görmüştür. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra gelişen turizm hareketliliğinde insanlar, kitle turizminin yanı sıra çevreye daha duyarlı yaklaşarak, alternatif turizm çeşitlerine de ilgi göstermeye başlamıştır. Kısa vadede doğayı ve çevreyi kirleten turizm planlaması yerine, günümüz insanları artık uzun vadede sürdürülebilir turizm çeşitlerine ilgi duymaktadır. Ülkelerin ekonomisinde önemli yer tutan turizm sektörü de bu gelişmeyi yakından takip etmektedir. Bu gelişimde arkeoloji, sosyoloji, sanat bilimleri ve antropoloji gibi bilimler kültür turizmiyle yakından ilişkilidir (Barakazı, 2015: 609).

Bu bağlamda kültür, çok boyutlu bir kavramdır ve birçok akademisyenin ilgi alanı içerisinde yer almaktadır. Sosyal bilim dallarının üzerinde durduğu kültür, turizmden sosyolojiye, mimarlıktan iletişime kadar farklı kesimler içerisinde yer almakta ve gelişimi, değişimi farklı disiplinlerce ele alınmaktadır. Sürekli değişen bir olgu olan kültür, tüm toplumlar için yadsınmaz bir kavram olmuştur. Küreselleşmenin de etkisiyle toplumlar kendi kültürleriyle ilgili farklı arayışlara girmişler ve bunun sonucunda da kültür, üzerinde ciddiyle çalışılan bir kavram olarak ortaya çıkmıştır. Diğer ülkelere nazaran ülkemiz de yaşanan siyasi, ekonomik ve toplumsal olaylar dar bir zamanda çok hızlı bir şekilde geliştiği için toplum bilimciler tarafından "incelenmesi gereken bir laboratuvar" olarak nitelendirilmektedir (Yıldırım, 2009: 1).

Bu bağlamda, dinamik bir yapıya sahip olan toplumsal hayatta birçok değişimler yaşanmaktadır. Bunun sonucunda da deniz, kum ve güneş üçlüsünün oluşturduğu kitle turizmi yerini alternatif turizm türlerine bırakmaya başlamıştır. Sosyal, kültürel ve sanatsal amaçla yapılan kentlerdeki bu geziler kültür turizminin gelişmesi için çok önemli bir fırsat olmuştur. Ayrıca turizm kentlerinin sahip olduğu kültürel ve tarihi özellikler ziyaretçilere sunulmaya başlanmıştır (Kaynak ve Karabulut, 2016: 186).

Küresel ekonominin en geniş hacimli ve en hızlı büyüyen sektörler topluluğu turizm sektörüdür. Dünyada oluşan krizde gerileme eğilimi gösteren diğer sektörlerle nazaran turizm sektöründe, 2012 yılında %2,7'lik bir büyüme öngörülmektedir. Bu yüzdende günümüz küresel ekonominin en önemli iki etmeni, kültür endüstrileri ve kültür miraslarıdır (Yücel, 2013: 1).

1. KÜLTÜR TURİZMİ KAVRAMI

Kültür turizmi birçok bilim dalıyla yakından ilgili olmasına rağmen yapılan tanımlar neticesinde birbirinden büyük ölçüde ayrıldığı görülmektedir. Genel anlamıyla kültür turizmi, turist ve ziyaretçilerin eğlence ve gezi amaçlı yaptıkları aktivitelerin içinde, ziyaret edilen mekânların değerlerinin az da olsa farkına vardıkları turizm çeşidi olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım, 2009: 7).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün tanımında ise, 'ziyaretçilerin temelde kültürel motivasyonlu tüm hareketlerini içine alan, folklor, doğayı araştırma gezileri, hac, sanat, sitlere ve anıtlara geziler, festivallere ve diğer kültürel etkinliklere gidiş, sahne sanatları, inceleme ve kültür gezileri gibi tüm aktiviteleri kapsayan turizm çeşidi olarak tanımlanmaktadır (UNWTO, 2015).

Bir başka tanımda, geçmişteki kültürleri tanıma merakına dayanan kültür turizmi, gelecekte yeni kültürleri tanıma ve kendi kültürlerinin eğlence yanlarıyla birlikte diğer kültür gruplarının da açık yanlarını kapsayan turizm çeşidi olarak tanımlanmaktadır (Kodaş ve Eröz, 2012: 2).

Akbulut ve Artvinli (2011:131) kültür turizmini, turistlerin çeşitli milli kültürleri ve bunların bırakmış olduğu kültürel mirasları görmek için yapmış oldukları ziyaretleri olarak tanımlamaktadır.

2. DÜNYA'DA KÜLTÜR TURİZMİ

"UNWTO/UNESCO Word Conference on Tourism and Culture: Building a New Partnership" adlı konferans, 4-6 Şubat 2015 tarihleri arasında Siem-Reap- Kamboçya'da gerçekleşmiştir. Konferansta ilk defa dünya genelinden kültür ve turizm bakanları bir araya gelmişler, kültür ve turizm arasındaki ilişkinin gün geçtikçe artacağını duyurmuşlardır (UNWTO, 2015).

Kozak ve Bahçe'den aktaran Akkuş ve Güneş, (2016: 77), geçmişten günümüze insanlar kendi kültürleri dışında farklı kültürlerin bırakmış olduğu izlere ve eserlere hep ilgi duymakta olduğunu ve bunun sonucunda da dünyada, kültür turizminin alternatif turizm türleri arasında yerini almaya başladığına dikkat çekmektedir.

Günümüzde kültür turizminin genel miras haritasına bakıldığında, birçok medeniyete ev sahipliği yapan ve tarihi geçmişi oldukça köklü olan milletlerin topraklarında yoğunlaştığı görülmektedir. Toplamda mevcut olan 1007 kültürel mirasın 779 tanesi ziyaretçilere açıkken, 197 tanesi doğal tahribata hiç uğramamıştır. 46 tanesi ise yok olma riskiyle karşı karşıyadır (UNESCO, 2015).

Hociung ve Laurentiu'dan aktaran Barakazı (2015: 20), küreselleşme ile birlikte dünyada hızlı bir değişim fonksiyonunun gerçekleşmekte olduğunu

ve bunun sonucunda çağın getirmiş olduğu bazı sorunlara karşı çözümler üretmek zorunluluğunun bulunduğunu belirtmiştir. Coğrafi bölgelerin zorlukları ve mesafelerin koordineli bir şekilde en aza indirilmesi, gelişen ileri teknolojinin turizme kontrollü yansması ile mümkün hale gelmiştir.

Küreselleşmenin turizme birçok olumlu katkısı bulunmaktadır. Bunlar; turizm ulaşmaları için sınır serbestlikleri, çevre yasalarıyla ticaretin kolaylaştırılması, ülkeler arasında değişen politikalar ve turistik arz için yapılan yatırımlara esnekliğin sağlanmasıdır. Modern turizmde, turistindestinyasyon seçiminde ve gezilerinde özgürlük gereklidir ve sınır tanımaz. Kültür turizmi gelişiminde bazı önemli eğilimler oluşmaktadır (Shishmanova, 2015:248).

Kültür turizmi, ekonomik kazancı ve değerlerin korunmasını birleştirmeyi amaçlamaktadır. Kültür turizmi, geçmişin değerlerini korumanın ne kadar önemli olduğunun ve kültürel mirasın doğal çevreye karşı saygının, kimliği nasıl güçlendirebileceğinin farkındalığını artırmayı amaçlayan, bağımsız bir turizm ürününü temsil etmektedir. Geniş bir bağlamda, kültür turizmi, entelektüel taleplerin memnuniyetine vurgu yaparak, benzersizliği, sürdürülebilirliği ve pazarlamanın önemini göz önüne alan bir turizm ürünüdür (ZoltánBujdos vd., 2015: 313).

3. TÜRKİYE'DE KÜLTÜR TURİZMİ

Her yıl milyarlarca insanın yaşadıkları yerler dışında, katıldıkları turizm faaliyetleri ve turizm olayının gerçekleştiği destinasyonda, büyük sosyo-ekonomik gelişmeler yaşanmaktadır. Bu dinamiklik çeşitli bölgelerde farklı turizm türleriyle gerçekleştirilmektedir ve kültür turizmi bu hareketlilik içinde ön plana çıkmaktadır. Bireylerin artan eğitim ve refah seviyeleri ile birlikte kültür bilincinin farkına varılması, kültür turizminde rekabetçi bir ortamın oluşmasını sağlamıştır. Bu rekabetçi ortamda kırsal göç azalmıştır. Ayrıca iş fırsatları oluşmuş, sürdürülebilir turizm yatırımları planlanmış ve toplumlar arası iletişim etkin bir şekilde artmıştır (Ferreira ve Estevo, 2009: 93).

Türkay ve Özel'den aktaran Üsküdar vd. (2014: 70), geçmişte birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan ülkemizin çok çeşitli kültürel değerleri vardır. El sanatları, mimari yapı, resim, gastronomi, müzik, tarih, örf - adet, din, kültürel değerlerimiz içerisinde yer almaktadır.

İlk kez 1994 yılında UNESCO Dünya Miras Merkezi'ne iletilen Geçici Liste 2000, 2009, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında güncellenmiştir. Türkiye'den, Kültür ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nce yürütülen çalışmalar neticesinde toplamda 2 karma (kültürel/doğal), 2 doğal ve 67 kültürel olmak üzere toplam 71 adet varlık bulunmaktadır. Bu evrensel

kültürel ve doğal değerlerin dünyaya tanıtılması, korunması ve gelecek kuşaklara en iyi şekilde aktarılması amacıyla Kültür Bakanlığı çalışmalarını yürütmektedir (<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44395/dunya-miras-gecici-listesi.html>).

İnsanın doğasında seyahat etmeye yönelik bir takım güdüler doğuştan bulunmaktadır. Başka toplumlara uyum sağlamak, tarihi yerleri görmek, sosyolojik motifler, ilgi çekici kültürel varlıkları yerinde görmek, diğer ülke insanların nasıl yaşadığını ve nerede eğlendiğini, çalıştığını görmek bizi seyahat etmeye iten çekici unsurlar arasında yer almaktadır. Çünkü yapılan araştırmalar sonucunda, ziyaretçileri turizme yönelten 18 güdünün 6'sı doğrudan kültür turizmini etkilemektedir. Bu yüzdendir ki Türkiye için, kültür turizmi ve çeşitli kültür ürünlerinin kullanılması çok önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde kültürel zenginliğin turizmin bir çeşidi olarak ele alınması, yerel ekonomiyi kalkındırma ve yerel kimliği korumada etkili bir çözüm olmaya başlamıştır (Emekli, 2006: 3).

4. KONYA'DA KÜLTÜR TURİZMİ

4. 1. Coğrafya ve Tarihi

Konya, İç Anadolu Bölgesi'nde 38. 873 km²lik alanı ile Türkiye'nin en büyük ilidir. Konya il sınırlarını kuzeyde, Ankara; doğuda, Aksaray ve Niğde; güneyde, Karaman; güneydoğuda Mersin; güneybatıda, Antalya; batıda, Isparta; kuzeybatıda Afyon ve Eskişehir illeri çevrelemektedir (Tapur, 2009: 475).

Tarih boyunca Anadolu'nun önemli kültür merkezlerinden biri olan Konya, 1. Yüzyılın ilk yarısında Havarî Paulus'un Hıristiyanlığı yaymak için çıktığı yolculuğunda uğradığı şehirlerden birisidir ve çok erken tarihlerde Hıristiyanlıkla tanışmıştır. Sille'deki Aya Elena Kilisesi Bizans Dönemi'ne ait bir yapıdır. 11. yüzyılın ikinci yarısında Selçuklular tarafından ele geçirilmiş ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti olmuştur. Selçuklular'ın Konya'ya gelmesiyle birlikte kültür daha da gelişmiştir. Sonrasında Karamanoğlu Beyliği ve Osmanlı egemenliğinde kalan Konya çok sayıda kültürel yapıya sahiptir (Temple, 2013:1). Konya taşıdığı derin tarihi geçmiş ile pek çok kültür ve medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Dünyanın ilk Hıristiyan yerleşim yeri ve mabetlerine ev sahipliği yapan Konya, kültür turizminde de önemli bir potansiyele sahiptir.

4. 2. Konya'nın Kültürel Değerleri

Konya'nın kültürel değerleri belli bir döneme ya da zamana sığdırılmaz. Geçmişten bugüne birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan il, sayısız kültürün etkisi altına girmiştir. Kültür çok boyutlu bir kavramdır ve Konya çok büyük bir potansiyele sahiptir. Bu sebeple, çalışmada tarihten

günümüze ayakta kalabilen, kültürel mirasımız ve kültür turizmi için en önemli turistik değerler ele alınmıştır. Bir çalışmanın Konya'daki tüm kültürel mirası ele alması mümkün değildir.

Konya'da ziyaret edilebilecek birçok yer bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; Mevlana Türbesi ve Müzesi, Eşrefoğlu Camii, Alaeddin Camii, Çatalhöyük, Atatürk Müzesi, Şemş-i Tebrizi Türbe ve Camii, Karatay Medresesi, İnce Minareli Medrese, Sırçalı Medresesi, Şerafeddin Camii, Arkeoloji Müzesi, Aziziye Camii, Klistra, Sille'dir.

4. 2. 1. Mevlana Türbesi ve Müzesi

1231 yılında, Hz. Mevlâna'nın babası BâhâeddinÜlema Sultan Veled'in vefat etmesiyle, Selçukluların gül bahçesi olarak adlandırdıkları yere defnedilmiştir. Burası önceleri mezarlık olarak kullanılmaktayken, 17 Aralık 1273 tarihinde, Mevlana Hazretleri'nin ölümü üzerine, O'da buraya defnedilmiştir. 1274 yılında türbenin inşaatına başlandığını bilinmektedir ve 160 bin dirheme yapılmıştır (Bakırcı, 2007: 195).

4. 2. 2. Şemş-iTebrizi Türbe ve Camii

Konya'nın tarihi camilerinden birisidir ve içerisinde Şems-i Tebriz'e ait olduğu düşünülen türbe bulunmaktadır. Konya tarihi kent merkezi, dört ana unsur dışında iki alt odak bölgeyi de içerir. Bu alanlardan ilki Şems-i Tebrizi Külliyesi ve yakın çevresidir. Günümüzde Şems Parkı olarak bilinen bölge Konya tarihi kent meydanının ve Şerafeddin Cami'nin kuzey bölgesinde yer almaktadır (Yenice 2014:73).

4. 2. 3. İnce Minare Müzesi

İnce Minareli Medrese, 1956 yılında faaliyete geçmiştir. Taç kapısındaki oyma süslemelerle ünlü olan bu yapı, 2000 - 2002 yılları arasında elden geçmiştir fakat son düzenleme 9 Temmuzda yapılmış ve tekrar hizmete açılmıştır. 200 dolayında taş ve ahşap eser barındıran bu tarihi medrese, Selçuklu ve Osmanlı kültürüne aittir (Kaprüz: 194).

4. 2. 4. Alaaddin Camii

Konya'nın şehir merkezinde bulunan tepe ile aynı adı taşıyan bu camii, Selçuklularda kalma en önemli yapılar arasındadır. Güney kısmında bir ibadet mekânı ile kuzey bölümünde de U şeklinde avlusu bulunmaktadır. Üç bölümden oluşan ibadet yeri, türdeş değildir (Asutay ve Berger, 2006: 113).

Alaaddin Tepesi M. Ö. 2400'den itibaren günümüze kadar sürekli kullanılmıştır. Alaaddin Tepesi'nde 1941 yılında yapılan kazılar bu görüşü desteklemektedir. 1941 yılında yapılan bu kazılarda Frigler, Helenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemi eserleri bulunmuştur. "Dünyanın en büyük yağma tepesi olan Alaaddin Tepesi'nin üzerinde; 3000 kişilik Selçuklu eseri Alaaddin Camii (bu caminin bahçesinde 7 Selçuklu hükümdarı-

nın türbesi vardır), düğün salonu, 4 çay bahçesi, 2 çocuk parkı, ordu evi, amaçlı yeil alanlar, otopark, çeşmeler, küçük büfeler bulunmaktadır” (Tapur, 2009: 480). Yapılan incelemeler ve çini yazılarının incelenmesi neticesinde, köşkün ve camiinin Alaaddin Keykubad’dan önce inşa edildiğini, Alaaddin Keykubad tarafından tamir ettirildiğini göstermektedir (Önge, 2016: 54).

4. 2. 5. Karatay Çini Eserler Müzesi

Selçuklu Emiri Celaleddin Karatay tarafından, 1251’de yaptırılan Karatay Medresesi Osmanlılar zamanında da kullanılmıştır. 19. yüzyılın sonunda terk edilen medrese 1955 yılında Çini Eserler Müzesi olarak faaliyete geçmiştir. Müzede Konya ve yöresinde bulunan Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerine ait çeşitli çiniler bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi, Beyşehir Kubad-Abad Sarayı duvar çinileridir. Ayrıca cam tabaklar, seramik tabaklar ve kandiller bulunmaktadır (Tapur, 2009: 484).

4. 2. 6. Aziziye Camii

Konya’nın Karatay ilçesinde bulunan Aziziye Camii, ildeki son büyük Osmanlı yapısıdır. 1087-1082 yılları arasında Sultan 4. Mehmed’in muhasibi olan Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır. Mimarı bilinmeyen bu yapı, 1867 yılında tamamen yanmış ve 1876 yılında Sultan Abdülaziz ve validesinin yardımlarıyla tekrar yaptırılmıştır (Duran, 2006: 239).

4. 2. 7. Şerafeddin Camii

12. yy’ da inşa edildiği bilinen camii, gövdesi kesme taşlardan büyük bir künde ile örtülmüştür. Camiinin içerisinde yazılar ve nakışlar işlenmiştir. Özellikle minberi ve mihrabı şaheserdir. Camiye sonrada tek şerefeli minare eklenmiştir (Tapur, 2009: 483).

4. 2. 8. Eşrefoğlu Camii

Çifte Minareli Medrese kapılarının üslubu ile benzerlik göstermesi ve duvarlardaki taş işçiliğinin de benzerliği sonucu yapıda, Selçuklu kültürünün devam ettiği anlaşılmaktadır. Tam olarak kim tarafından yapıldığı bilinmemektedir. Camide dikkat çeken çinilerin yanı sıra ahşap işlemleri de çok önemlidir. Pencere kanatları, minber ve hükümdar mahfili ve Osmanlı dönemine ait müezzin mahfili en dikkat çeken eserler arasındadır ve İnce Minare Taş ve Ahşap Eserler Müzesi’nde sergilenmektedir (Yavaş, 2009: 480).

Konya ilinin Beyşehir ilçesinde bulunan bu camii, ahşap tavanı, ağaç direkleri ve minberi ile yüzyıllardır hayatta kalmıştır. Stalaktit dilimlerin birbiri üzerine çakma tekniği ile yapılmış mimariye sahiptir. Anadolu Türk-İslam mimarlıksanatının önemli eserlerindendir (Önge, 2016: 54).

4. 2. 9. Selçuklu Köşkü

Bilinen adıyla Alaaddin Köşkü, 115-1192 yılları arasında, 2. Sultan Kılıçarslan tarafından yapılmıştır. Daha sonraları Alaaddin Keykubad, bu yapıyı onarıp genişletmiştir. Yapının hala ayakta kalan duvarı, günümüzde koruma altına alınmıştır (Konya Valiliği İl kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012).

4. 2. 10. Atatürk Müzesi

Yapımına 1912 yılında başlanan, Konya halkı tarafından 1928'te Atatürk'e armağan edilen iki katlı bir evdir. 1964 tarihinde ise müze olarak kullanılmaya başlanmıştır. Müzenin içerisinde, Ulu Önder'in hayatına ışık tutan eşyalar bulunmaktadır (İçli, 2001: 13).

4. 2. 11. Etnografya Müzesi

Türk-İslam Sanatları Müzesi olarak bilinen bu yapı, iki katlı betonarme binanın zemin katında teşhir salonu bulunmaktadır. Yapının içerisini, Konya'da kurulan Müze-i Hümayun'un ile 1927'de Mevlana Müzesi'ne çevrilen yapıdan getirilen eşyalar yer almaktadır. 6 Aralık 1975'te, Konya Etnografya Müzesi olarak hizmete açılmıştır ve 6000 yakın eseri barındırmaktadır (Karpuz, 2009:193).

4. 2. 12. Arkeoloji Müzesi

Neolitik Eski Tunç, erken Hitit, eski Yunan ve Bizans dönemlerine ait eserler sergilenmektedir. 1962 yılında açılan bu müzede, Çatalhöyük, Karahöyük, Erbaba, Sızma, Alaaddin Tepesi, Süberde gibi bölgelerdeki kazılardan edilen kalıntılar bulunmaktadır (İçli, 2001: 13).

4. 2. 13. Sille

Konya'nın 8 km. kuzeybatısında bulunan Sille, eski bir Rum yerleşkesi olarak kurulmuştur. Zamanla bu yerleşim yerinde, Ortodoks Türkler, Rumlar, Selçuklular ve Müslümanlar bir arada yaşamışlardır. Cumhuriyet dönemine kadar sosyo - ekonomisi gelişmiş bir yerdir (Tapur, 2009: 16).

4. 2. 14. Klistra – Gökyurt

Konya'nın en önemli eski tarihsel yerleşim yeri olan Klistra, Piroklastik kayaların işlenmesinin kolaylığı ve düşük yoğunluğu ve doğal yapı malzemesi özelliği sebebiyle mevsimsel sıcaklık farklılıklarından korunma, düşman saldırılarından korunma ve tapınak olarak kullanılmıştır. Tarihi Helenistik ve Roma dönemlerine dayanmaktadır. Erken Bizans döneminde kayaların oyularak şapel, kilise, ev, sarnıç, çeşme, şaraphane, gözetleme kulesi, garnizon gibi yapılar meydana getirilmiş ve yerleşmeler ile daha da genişlemiştir (Bozdağ vd., 2016: 1).

4. 2. 15. Çatalhöyük

Çatalhöyük, Konya ilinin 32 km. güneydoğusunda ve Çumra ilçesinde yer almaktadır. İsmi, günümüzde kurumuş halde bulunan iki höyükten

almaktadır. 1956 yılında J. Mellaart ve arkadaşları tarafından keşfedilen bu yerde I. Dönem kazıları yapılmıştır ve sonrasında ise II. Dönem kazıları Ian Hodder tarafından sürdürülmektedir. Doğu ve batıda şeklinde höyükler bulunmaktadır. Doğu'da bulunan en yoğun yerleşme Neolitik Döneme ait iken batıda en yoğun yerleşme Kalkolitik Döneme aittir (Bahar, 2011: 153). UNESCO tarafından, Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

4. 2. 16. Karatay Medresesi

Karatay Medresesi'nin taç kapısındaki kitabede bulunan 6582/1215 rakamları bu yapının inşa tarihini belgelemektedir. Fakat kitabedeki taşların farklı oluşu, medresenin yapım tarihinde tereddütler yaşatmaktadır. 1220-1230 yılları arasında yapılmış olacağı belirtilmektedir. Medresede genel olarak iki renk hakimdir. Beyaz olan mermer griye istinaden daha çok kullanılmaktadır. Gri mermere, ayet bölümünün yazıldığı taş, I. Alaaddin Keykubat'ın adının ve unvanlarının yer aldığı üçüncü ve dördüncü taşlar ve I. Mesut, I. Kılıç Arslan ve Karatay bin Abdullah'ın bulunduğu sekizinci taşlarda rastlanmaktadır. Geriye kalan taşlar beyaz mermerdir (Erdemir, 2009: 26).

Yukarıda değinilen yapılar, Konya ilinin en önemli kültürel mirasını yansıtan eserleridir. Ancak Konya'da daha birçok önemli eser bulunmaktadır. Beyşehir, Akşehir, Ereğli, Seydişehir, Karapınar, Ilgın, Konya'nın önemli kültürel değerleri barındıran ilçeleridir. Oymalı yeraltı şehirleri, Obukları, Eflatun Pınarı ve Kubadabad Sarayı geçmişten günümüze varlığını sürdürmektedir. Konya'nın önemli el sanatları arasında, halıcılık, kilim dokuma, ipek halıçığı, çinicilik, hat sanatı, keçecilik, sim sarma, tezhip, ebru ve künde kari gibi sanatlar hala yaşatılmaktadır.

5. LİTERATÜR

Uygur ve Baykan (2007), "Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri" araştırmasında, turizmin gelişiminin, kültürel varlıkların tanıtımı ile olumlu etkisi olacağını belirtmiştir.

Kodaş ve Ersöz (2012), "Kırsal Turizm İle Kültürel Turizmin Bütünleşmesi" adlı çalışmada, kültürel turizmin kırsal turizmi tamamlayıcı fonksiyonunu olarak açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda, kırsal turizmin geliştirilmesinde kültür turizminin etkili olduğu belirlenmiştir.

Eser vd. (2010), "Sürdürülebilir Kültür Turizmi: Efes Örneği" araştırmasında, kültür turizminin sürdürülebilir turizm açısından kitle turizmine oranla çok daha fazla ülkeye katkı sağladığı düşüncesindedir. Buna örnek olarak ele alınan Efes ören yerinde de kültür turizmi faaliyetlerinin bulunduğunu fakat mevcut kapasitesinin çok altında tanıtım yapıldığı saptanmıştır.

Yücel (2013), “İstanbul Tarihi Yarımada’da Kültür Turizmi Stratejileri: Aktörler, Yeni Yaklaşımlar” adlı çalışmasında, adanın günümüzdeki hali, yapılan çalışmalar incelenmiştir. Kamu ve özel sektörlerin yaklaşımı ile adadaki turizm faaliyetlerinin artacağı belirtilmiş, tarihi yarımada yönetimi planı uygulamanın olumlu sonuçlar vereceği saptanmıştır.

Akkuş ve Güneş (2016), “Mersin-Aydıncık İlçesi ve Çevresinin Kültür Turizmi Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi” adlı çalışmada, Mersin’in Aydıncık ilçesindeki kültür turizmi potansiyelini ele almıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda, ilçenin kültür turizmi açısından yüksek bir potansiyele sahip olduğu saptanmıştır. Fakat taşıma kapasitesinin aşılması ve gereken tedbirlerin alınması ile sürdürülebilirliğin sağlanacağı belirtilmiştir.

Gül ve Yılmaz (2016), “Vezirköprü Yöresi Kültür Turizmi Potansiyelinin Analitik Hiyerarşik Yöntemi İle Belirlenmesi ve Swot Ölçütlerinin Temel Turizm Kriterleriyle Olan İlişkisi” adlı çalışmada, yöre, Swot Analizi ile incelenmiştir. Vezirköprü yöresinin fırsatlarının fazla olduğu, turizm potansiyeli ve kültür turizmi açısından elverişli olduğu belirtilmiştir. Bölge halkının bilinçlendirilmesi ile kültür turizminin gelişeceği belirtilmektedir.

Üsküdar vd. (2014), “Yerli Turistlerin Eskişehir’in Kültür Turizmine İlişkin Algıları” çalışmasında, Eskişehir’e gelen yerli turistlerin görüşleri ile, kentin kültür turizmi potansiyelinden ne derece yararlandıkları incelenmiştir. Bunun sonucunda Eskişehir ile ilgili birçok tespit bulunmuştur.

Tapur (2009), “Konya İlinde Kültür ve İnanç Turizmi” adlı çalışmada, ili swot analizi ile incelemiştir. Buna göre kültür turizmi ve inanç turizmi açısından Konya’nın yüksek bir potansiyele sahip olduğu belirtilmiştir. Konya’nın Selçuklulara, Osmanlıya ve daha eski medeniyetlere ev sahipliği yapmış olmasından dolayı kültür turizmi ve inanç turizminin kentte yoğun bir şekilde yaşandığını belirtmektedir.

Kaynak ve Karabulut (2016), “İnanç Turizmi Bağlamında Kentsel Turizm ve Kültürel Turizm Örneği: Konya” çalışmasında, Konya’nın kültür ve inanç turizmi ele alınmıştır.

6. KÜLTÜR TURİZMİ ÜZERİNE KONYA’DA ARAŞTIRMA

6.1. Amaç ve Önem

Konya, tarihi ve maneviyatı bakımından oldukça zengin potansiyele sahip bir ildir. İnanç ve kültür turizmi ışığında Konya’yı ziyarete gelen turistleri ağırlamaktadır. Bu yüzden de Konya kültür turizmi açısından ülkemizde oldukça önemli bir konumda yer almaktadır. Sahip olduğu kültürel zenginlikler, coğrafi ve tarihsel kaynakları ile dünyanın en eski yerleşim yerleri arasındadır. Fakat yeterli tanıtımın yapılamamış olması sebebiyle kültür turizmi açısından istenilen ilerlemeyi kaydedememiştir. Bu çalışma, yerli

turistlerin Konya ziyaretlerinde elde ettikleri deneyimleri, tercih etme nedenleri, Konya'nın turistler için ne anlam ifade ettiği ve Konya'nın tanıtım açısından yerli turistlerdeki bilinci tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

6. 2. Yöntem

Bu çalışmada anket tekniği kullanılmıştır. Anket, Subaşlar (2007)'in doktora tezinden aynı şekilde alınarak Konya'ya uyarlanmıştır. Anket internet üzerinden, turist olarak Konya'yı ziyaret etmiş 322 kişiye uygulanmıştır. Ankette yer alan sorular şöyledir; 10 adet soru likert tipi hazırlanmış ve Konya hakkındaki yargıları içermektedir. Yaş ve eğitim derecesi olmak üzere demografik yapısı ölçe 2 soru mevcuttur. 5 soru da Konya ile ilgili seyahat tecrübelerinin nasıl gerçekleştirdiklerine ilişkindir. 4 adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Likert sorular, 1. Kesinlikle Katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4. Katılıyorum, 5. Kesinlikle Katılıyorum şeklindedir. Araştırmannın evrenini Konya'da kültür turizmi tecrübesi edinen yerli turistler oluşturmaktadır. Araştırmannın örnekleme ise araştırmaya katılan 322 kişidir. Evrenden örneklem almak için, Kolayda Örnekleme Metodu kullanılmıştır.

7. BULGULAR

Tablo. 1 Geçerlilik ve Güvenirlik

Cronbach's Alpha	Madde sayısı
,815	17

Anketin güvenirliliği için Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Güvenirlik Katsayısı $\alpha = 0,81$ olarak tespit edilmiştir. Hesaplanan katsayı anketin oldukça güvenilir olduğunu belirtmektedir.

Tablo. 2 Demografik Özellikler

	Kişi Sayısı	%	
YAŞ	18-25 yaş	178	55,3
	26-35 yaş	92	28,6
	36-45 yaş	32	9,9
	45-56 yaş	12	3,7
	56 ve üzeri yaş	8	2,5
	İlköğretim	20	6,2
	Lise	66	20,5

EĞİTİM	Ön Lisans	44	13,7
	Lisans	136	42,2
	Lisansüstü	52	16,1
	Diğer	4	1,2
	Toplam	322	100,00

Tablo 2 araştırmaya katılanların demografik özelliklerini göstermektedir. Araştırmaya katılanların %55,3'ü 18-25 yaş, %28,6'sı 26-35 yaş, %9,9'u 36-45 yaş, %3,7'si 45-56 yaş ve %2,5'i 56 ve üzeri yaş aralığındadır. Araştırmaya katılanların %6,2'si İlköğretim, 20,5'i Lise, 13,7'si Önlisans, 42,2'si Lisans, 16,1'i Lisansüstü eğitime sahiptirler.

Tablo. 3 Turistlerin Konya Ziyaretleri Hakkındaki Bilgileri

		Kişi Sayısı	%
Konya seyahatinizi nasıl organize ettiniz?	Seyahat acentesi ile	36	11,2
	Kendim	262	81,4
	Diğer	24	7,5
Konya'da kaç gün kaldınız?	1-3 gün	178	55,3
	4-7 gün	68	21,1
	8-12 gün	40	12,4
	Diğer	36	11,2
	Konya'ya gitmek istemenizdeki en önemli sebep nedir?	Kültürel tur	164
İş görüşmesi		10	3,1
Kongre		12	3,7
Sağlık		8	2,5
Akraba ziyareti		92	28,6
Diğer		36	11,2
Konya kelimesini duyduğunuzda aklınıza ilk ne gelmektedir?	Tarihi yerler	72	22,4
	Semazen	154	47,8
	Selçuklu Devleti	52	16,1
	Doğal güzellikler	8	2,5
	Diğer	36	11,2

	Televizyonda	76	23,6
Konya'nın tanıtımı için yerel	Gazetede	8	2,5
yönetimlerin hazırlamış	İnternet sitelerinde	114	35,4
olduğu broşür veya reklam-	Billboardlarda	36	11,2
ları gördünüz mü?	Seyahat acentelerinde	12	3,7
	Seyahat dergilerinde	32	9,9
	Diğer	44	13,7
	Toplam	322	100,00

Tablo3 araştırmaya katılan turistlerin, Konya ziyaretleri ile ilgili bilgilerini göstermektedir. Buna göre turistlerin %11,2'si seyahat acentası ile, %81,4 kendi imkanları ile ve %7,5'i diğer yollar ile Konya ziyaretlerini organize etmişlerdir. Seyahat acentası ile Konya'ya gelen turist oranı sadece %11,2'dir. Seyahat acentalarının Konya ile ilgili paket turlarını gözden geçirmeleri eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir.

Turistlerin %55,3'ü Konya'da 1-3 gün, %21,1'i 4-7 gün, 12,4'ü ve 8-12 gün Konya'da kalmışlardır. Diğer şeklinde görüş belirten 11,4'ünün üniversitede okuyan öğrencilerin velileri olduğu düşünülmektedir. Buna göre turistler daha çok 1-3 gün gibi kısa süre Konya'da konaklamaktadır. Turistlerin uzun süre şehirde konaklatılması konusunda, devlet ve geniş bir yelpazeden özel sektör temsilcilerinin bir araya gelerek, gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Turistlerin Konya ziyaretlerinin sebebi %50,9 ile kültürel turlar olmuştur. Akraba ziyaretleri %28,6, kongre %3,7, iş görüşmesi %3,1, sağlık %2,5 ve diğer %11,2 şeklindedir. Konya'nın kültür turizmi ile daha başarılı olması, kültürel değerlerini daha iyi kullanması, tanıtması ile mümkün olacaktır.

Araştırmaya katılanlara Konya kelimesini duyduğunuzda aklınıza ilk gelen nedir diye sorulduğunda, %47,8'lik büyük bir kısım semazen yanıtı vermiştir. Bunu %22,4 ile tarihi yerler takip etmektedir. %16,1 Selçuklu Devleti yanıtı vermiştir. Doğal güzellikler ise %2,5 orana sahiptir.

Konya'nın tanıtımı için yerel yönetimlerin hazırlamış olduğu broşür veya reklamları nerde görüldüğü ile ilgili soruya; katılımcıların %35,4'ü internet sitelerinde, %23,6'sı televizyonda, 11,2'si billboardlarda, %9,9'u seyahat dergilerinde, 3,7'si seyahat acentalarında, %2,5 gazetelerde gördüklerini belirtmişlerdir. Seyahat acentalarının tanıtım yapmadaki rolünün çok düşük olduğu görülmektedir. Dolayısıyla seyahat acentalarının Konya kültür turları konusundaki reklamlarını artırmaları gerekmektedir. Konya tanıtımı çok önemlidir, bu konuda herkes elinden geleni yapmalıdır.

Açık uçlu sorularla elde edilen bulgular ise özetle şöyledir; Konya ile ilgili sevilen şeyler sırasıyla, Mevlana Türbesi, Konya'nın tarihi ve etli ekmektir. Sevilmeyen şeylerde ise pek bir şey olmadığı, birkaç önemsiz konunun bulunduğu söylenebilir. Turistlerin Konya ile ilgili beklentilerinin karşılanması hususunda, turistlerin tamamına yakını beklentilerinin karşılandığı fikrindedir. Konya'yı akraba ve dostlarınıza önerir misinizin yanıtında, araştırmaya katılan turistlerin Konya'yı gidip görmeleri için çevrelerindeki kişilere öneride bulunacakları görülmüştür.

Tablo. 4 Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Yargılar	N	Ortalama	Standart Sapma
Konya'da birçok tarihi ve kültürel zenginlikler bulunmaktadır.	322	3,4286	1,58935
Tatil için fiyatlar uygundur.	322	3,0994	1,36811
Güzel tatil yapılacak bir yerdir.	322	2,9752	1,31585
Modern bir yapısı vardır.	322	2,8634	1,26539
Güvenli bir şehirdir.	322	3,0994	1,38620
İnsanları misafirperverdir.	322	3,0994	1,41291
Doğal ve kültürel yapısı tahribata uğramıştır.	322	2,5217	1,25347
Gizemli bir şehirdir.	322	2,9938	1,45759
Otantik bir şehirdir.	322	3,1180	1,46136
Konya'ya gelmeden önce, Konya hakkında bilgi sahibiydim.	322	3,1553	1,39228
Toplam	322	3,0354	1,12088

Araştırmaya katılanların Konya ile ilgili yargılara katılımları Tablo 4'de gösterilmektedir. Buna göre, Konya'da birçok tarihi ve kültürel zenginlikler bulunmaktadır yargısı ortalama 3,4 ile en yüksek değere sahiptir. Katılımcıların Konya'ya gelmeden önce, Konya hakkında bilgi sahibiydim yargısı ortalaması ise 3,1'dir. 3,1 ortalama ile, Konya otantik bir şehir olduğu görüşü bulunmaktadır. Ucuz ve güvenli bir şehir olduğu 3,09 ortalama sahiptir. Konya'nın doğal ve kültürel yapısı tahribata uğramıştır yargısı ortalaması ise 2,5 ile ölçülen en düşük değer olmuştur. Konya'nın tarihi dokusunun muhafaza edilmesi gerekliliği bulunmaktadır.

Tablo. 5 Bazı Faktörlere Göre İlişki Tablosu

		Kareler Toplamı	Standart Sapma	Kareler Orta- laması	F	P
Eğitim Durumu	Gruplar	71,433	5	14,287	13,60	,000*
	arası	331,864	316	1,050		
	Grup içi	403,296	321	15,337		
	Toplam					
Konya seyahatini- zi nasıl organize ettiniz?	Gruplar	,063	2	,031	,025	,976
	arası	403,234	319	1,264		
	Grup içi	403,296	321	1,295		
	Toplam					
Konya'da kaç gün kaldınız?	Gruplar	5,965	3	1,988	1,591	,191
	arası	397,332	318	1,249		
	Grup içi	403,296	321	3,237		
	Toplam					

*P<0,05

Araştırmaya katılanların eğitim seviyesine, ziyaretin organize edilme şekline ve kalınan gün sayısına göre tutumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için Onewayanova testi uygulanmıştır. Buna göre turistlerin eğitim durumuna göre tutumlarında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Farklılığın kaynağını tespit etmek için LCD testi uygulanmıştır. LCD testine göre tutum ortalamaları şöyledir; ilköğretim ortalaması 2,80, lise 2,93, ön lisans 2,26, lisans 3,01, lisans 3,95 ve diğer eğitim düzeyleri ise 2,90 olarak bulunmuştur. Eğitim seviyesi yükseldikçe Konya'dan memnuniyet duyma tutumu artmaktadır ve grupların her biri birbiriyle farklılaşmaktadır. Seyahatin organize edilme yöntemine göre Konya'da kalınan gün sayısına göre ve bir farklılık bulunmamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Alternatif turizm türleri içinde en önemli olanı kültür turizmidir. Klasik turizm üçlüsünün yerini almaya başlayan kültür turizmi, ülke içinde hem turizmi on iki aya yaymaktadır hem de ekonomik getiriler sunmaktadır. Birçok kültürel hazineye sahip olan Konya'nın turizm konusunda önemli adımlara ihtiyaç duyduğu görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; Seyahat acentası ile Konya'ya gelen turist oranı azdır. Bu sebeple seyahat acentalarının Konya ile ilgili paket turlarını gözden geçirmeleri gerekmektedir. Araştırmaya katılanların

çok büyük bir kısmı Konya'ya kendi imkânları ile gelmiştir. Seyahat acentalarının Konya destinasyonu için, daha çok tanıtım yapmaları ve daha yüksek kapasiteli tur düzenlemeleri gerekmektedir. Seyahat acentaları işletmecilerinin Konya'da organize edilecek bir toplantıda ağırlanmaları ve bilgilendirilmeleri belki turların artışını da getirebilir.

Araştırmaya göre turistler daha çok 1-3 gün gibi kısa süre Konya'da konaklamaktadır. Konya'da var olan değerlerin olduğu turistik alanların geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca turistlerin uzun süre şehirde konaklatılması hususunda ne yapılması gerektiği ile ilgili hususların düşünülmesi ve hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Turistlerin Konya ziyaretlerinin sebebine bakıldığında %50,9 ile kültürel turlar birinci sıradadır. Dolayısıyla Konya'nın kültürel değerlerini ön plana çıkararak turizm açısından daha iyi kullanması gerekliliği bulunmaktadır. Ayrıca Konya'da tarihi dokunun muhafaza edilmesi gerekliliği de bulunmaktadır. Kültürel mirasın korunması Konya için çok önemli olmalıdır. Yapılan onewayanova testinde ise, katılımcıların eğitim düzeyleri ile anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre eğitim seviyesi yükseldikçe Konya'dan memnuniyet duyma tutumu artmaktadır. Seyahatin organize edilme yöntemine ve Konya'da kalınan gün sayısına göre bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır.

Konya ile ilgili sevilen şeyler sırasıyla, Mevlana Türbesi, Konya'nın tarihi ve etli ekmeğidir. Konya'yı gidip görmeleri için çevrelerindeki kişilere öneride bulunacakları görülmüştür.

Araştırmaya göre internet sitesi haricinde Konya tanıtımının pek yapılmadığı anlaşılmaktadır. Turist sağlamada çeşitliliği sağlayan festivaller organize edilmelidir. Ulusal ve uluslararası fuarlarda Konya'nın temsil edilmesi ile de tanıtımın sağlanması gerekmektedir. Basın yayın kuruluşlarında Konya tanıtımı yapılmalıdır. Tanıtım konusundaki teknik kavramların, iletişim, reklamcılık, halkla ilişkiler gibi yöntemlerin iyi bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbulut G, Artvinli E (2011), Effects of Turkish Railway Museums on Cultural Tourism, *Procedia Social and Behavioral Sciences* 19, 131–138.
- Akkuş O, Güneş G (2016), Mersin-Aydıncık İlçesi ve Çevresinin Kültür Turizmi Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:16, Yıl:16, Sayı:2.
- Asutay N, Effenberger (2006), “Konya Alaaddin Camisi Yapım Evreleri Üzerine Düşünceler”, *METU JFA* 2006/2.
- Bahar H (2011), “Beyşehir Doğa Eğitimi, Bilim ve Doğa ile Başbaşa”, *Maya akademi Yayınları*, Ankara.
- Bakırcı N (2007), *Konya Mevlana Dergâhı, İstem*, Yıl:5, Sayı:10.
- Barakazı M, Karapınar E (2015), Gaziantep İlinin Kültür Turizmi Potansiyelinin Seyahat Acenteleri Tarafından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt:8, Sayı:40.
- Bozdağ A, Bayram A. F, İnce İ, Asan K (2016), The Relation ship Between Weathering And Welding Degree Of Pyroclastic Rocks In The Kilistra Ancient City, *Konya, Journal of African Earth Sciences* 123, 1-9.
- Duran R (2006), *Konya Kitabı, IX, Ticaret Odası Yayınları*.
- Emekli, G. (2006). “Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm”, *Ege Coğrafya Dergisi*, c. 15. ss. 51- 59.
- Erdemir Y (2009), *Karatay Medresesi Çini Eserler Müzesi, İl ve Kültür Turizm Müdürlüğü Yayınları*, Konya.
- Eser Seçkin, Dalgın Taner, Çeken Hüseyin (2010). “Sürdürülebilir Kültür Turizmi: Efes Örneği”, *Ege Coğrafya Dergisi*, 19/2, 27-34.
- Ferreira J, Esteveo C (2009), *Regional Competitiveness of Tourism Cluster: A Conceptual Model Proposal*, MPRA, Munich Personal Repec Archive.
- Gül S, Yılmaz A (2016), *Veziroğlu Köprüsü Bölgesi Kültür Turizmi Potansiyelinin Analitik Hiyerarşi Yöntemi ile Belirlenmesi ve Swot Ölçütlerinin Temel Kültür Turizmi Kriterleriyle Olan İlişkisi*, *Studies of The Ottoman Domain*, Cilt:6, Sayı:11.
- İçli Hasan H (2001), *Dünden Bugüne Konya*, *Yakın Doğu Üniversitesi, Mezuniyet Çalışması*.
- Karpuz H(2009), *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, Cilt 26.
- Kaynak İbrahim H, Karabulut T (2016), *İnanç Turizmi Bağlamında Kentsel Turizm ve Kültürel Turizm: Konya Örneği*, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 35.
- Kodaş D, Eröz S, (2012), *Kırsal Turizm ile Kültürel Turizmin Bütünleşmesi*, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Sayı 14.
- Önge Y (1988), *Alaaddin Keykubad Döneminde Konya’da İnşa Edilmiş Mimarlık Eserleri*, *Selçuklu Dergisi*, *Alaaddin Keykubad Özel Sayısı* s. 49-61.
- Önge Y (1971), *Anadolu’da XIII. -XIV Yüzyılın Nakışlı Ahşap Camilerinden Bir Örnek: Beyşehir Köşk Köyü Mescidi*, *Vakıflar Dergisi*, S. 9, Ankara, s. 291-302.

- Sishmanova M V (2015), Cultural Tourism in Cultural Corridors, Itineraries, Areas And Cores Networked, Procedia Social and Behavioral Sciences, 188 246 – 254.
- Subaşlar B (2007), Turizmin Tanıtımında Kültür Turizminin Yeri İstanbul Üzerine Bir Uygulama, İstanbul Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Tapur T (2009), Konya İlinde Kültür ve İnanç Turizmi, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Volume 2/9, Fall.
- Tapur T (2009), Konya'da Tarihi Bir Yerleşim Merkezi: Sille, Türk Coğrafya Dergisi, Sayı 53.
- Temple Ç (2013). Konya/İkonion ve Çevresinde Bulunan Bizans Dönemi Taş Eserleri, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı Doktora Tezi.
- Meydan U. S, Başkan, E (2007). Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 30-49.
- Üsküdar Ş, Çakır M, Temizkan S P, (2014), Yerli Turistlerin Eskişehir'in Kültür Turizmine İlişkin Algıları, Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 2/2.
- Yavaş D (2009), Diyanet İslam Ansiklopedisi, Cilt 11.
- Yenice M. S. (2014), Konya Tarihi Kent Merkezi İçin Turizm Odaklı Yenileme Stratejileri, ARTIUM, Cilt 2, Sayı 1, 70-84.
- Yıldırım C (2009), Kültür Turizmi Kapsamındaki İletişim Çalışmaları: 2010 İstanbul Avrupa Kültür Başkenti Üzerine bir Araştırma, Marmara Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Yücel Y (2013), İstanbul Tarihi Yarımada'da Kültür Turizmi Stratejileri: Aktörler, Yeni Yaklaşımlar, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Zoltán B, Lóránt D, Anett T, Gyöngyi K, Veronika M. K, Gulmira U, Péter K, Mária V, (2015), Basis of Heritagization and Cultural Tourism Development, Procedia – Social and Behavioral Sciences, Volume 188, Pages 307-315.
- <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44395/dunya-miras-gecici-listesi.html> erişim tarihi 02. 02. 2017.
- UNWTO erişim tarihi 18. 02. 2017.

